Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

Vragen gesteld door de leden der Kamer

2026Z17362

Vragen van het lid **Kostic** (PvdD) aan de Minister van Klimaat en Groene Groei en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat over *de onbetrouwbaarheid en vervolging van Tata Steel* (ingezonden 28 augustus 2026).

Vraag 1
Kunt u zich het besluit van het Openbaar Ministerie (OM) om Tata Steel IJmuiden B.V. (TSIJ) te dagvaarden wegens onder meer het opzettelijk en wederrechtelijk in de lucht brengen van schadelijke stoffen met mogelijke nadelige gevolgen voor de openbare gezondheid, het schenden van de zorgplicht, het handelen zonder vergunning en het niet melden van incidenten met rauwe kooks, nog herinneren?

Vraag 2
Hoe beoordeelt u het feit dat de Staat op dit moment onderhandelt over maatwerkafspraken voor circa 2 miljard euro aan belastinggeld, met een bedrijf dat strafrechtelijk wordt vervolgd voor misdrijven die de volksgezondheid raken?

Vraag 3
Vindt u het normaal om 2 miljard euro belastinggeld te geven aan een Indiaas bedrijf dat strafrechtelijk wordt vervolgd, door de toezichthouder (OD) als «calculerend en opportunistisch» wordt gezien, valse duurzaamheidsclaims doet en jarenlang aantoonbaar de regels overtreedt? Zo ja, wat denkt u dat dat uitstraalt richting burgers en doet met het vertrouwen in de Nederlandse politiek?

Vraag 4
Kunt u uitgebreid ingaan op wat o.a. de stapeling van dwangsommen, overtredingen van regels en nu het vervolgingsbesluit van het OM betekenen in het licht van artikel 15.3 van JLOI, waarbij de Staat het recht heeft om zich in dit soort gevallen terug te trekken?

Vraag 5
Vindt u het wenselijk dat bedrijven zoals Tata Steel die jarenlang de regels overtreden en door de toezichthouder (OD) als «calculerend en opportunistisch» worden genoemd, belastinggeld van de Nederlandse burgers krijgen? Zo ja, wat voor voorbeeld geeft u daarmee?

Vraag 6
Vindt u Tata Steel nog een betrouwbare partner om afspraken mee te maken, aangezien Tata Steel strafrechtelijk wordt vervolgd, door de toezichthouder (OD) «calculerend en opportunistisch» wordt genoemd, valse duurzaamheidsclaims doet en jarenlang aantoonbaar de regels overtreedt? Zo ja, waarom en hoe onderbouwt u dat? Wat denkt u dat dat met het vertrouwen van burgers in u en de politiek doet?

Vraag 7
Welke gevolgen verbindt u na dit vervolgingsbesluit, in combinatie met de vele overtredingen van de regels door Tata Steel in de afgelopen maanden, voor de inhoud en de timing van de voorgenomen mogelijke maatwerkafspraken met Tata Steel Nederland B.V. (TSN) en Tata Steel Limited (TSL)?

Vraag 8
Bent u bereid om af te zien van het maken en ondertekenen van de maatwerkafspraken met Tata Steel op kosten van de Nederlandse belastingbetaler, gezien Tata Steel o.a. wordt vervolgd, valse duurzaamheidsclaims doet en aantoonbaar de regels blijft overtreden? Zo nee, waarom besteedt u Nederlands belastinggeld aan een onbetrouwbaar bedrijf, terwijl er veel Nederlandse burgers in nood en echt groene bedrijven wachten op steun?

Vraag 9
Erkent u dat er een spanningsveld bestaat tussen de publiekrechtelijke verantwoordelijkheden van de Staat (toezicht, handhaving, strafrechtelijke opsporing) en de privaatrechtelijke afspraken die de Staat met hetzelfde bedrijf wil maken, zoals ook blijkt uit de JLOI waarin handhavingsstappen worden weggezet als «een zaak tussen OD NZKG en TSN»? Hoe voorkomt u dat van de maatwerkafspraken feitelijk een *regulatory freeze* uitgaat op handhaving, vervolging en aanscherping van regelgeving?

Vraag 10
Hoe weegt u het risico dat strafrechtelijke sancties, zoals geldboetes en eventuele stillegging van installaties, boven op de reeds verbeurde dwangsommen van tientallen miljoenen euro's de toch al precaire financiële positie van Tata Steel verder verzwakken, en daarmee de uitvoering van de projecten waarvoor de Staat subsidie verstrekt in gevaar brengen? Erkent u dat dit het door de Adviescommissie Maatwerkafspraken Verduurzaming Industrie (AMVI) gesignaleerde risico van een «subsidiefuik» vergroot? Zo nee, hoe onderbouwt u dat en op welke onafhankelijke bronnen baseert u zich?

Vraag 11
Deelt u de conclusie dat de uitkomst van de strafzaak rechtstreeks bepalend kan zijn voor de haalbaarheid van de kernbeloften van de maatwerkafspraken, aangezien Tata Steel eerder vaak zelf heeft gesteld dat een gedwongen (vervroegde) sluiting van de kooksgasfabrieken een «funest effect» zou hebben op de interne processen en de liquiditeitspositie, waardoor «de transitie naar Groen Staal zeer moeilijk zal worden»? Zo ja, waarom wordt met die afspraken dan niet op deze uitkomst gewacht, of worden zij daarvan niet afhankelijk gemaakt?

Vraag 12
Aangezien de vervolging mede ziet op het niet melden van incidenten en het schenden van de zorgplicht, de toezichthouder Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied de handelwijze van Tata Steel eerder omschreef als «calculerend en opportunistisch», en de Expertgroep erop wees dat de werkelijke benzeenemissie (8,97 ton per jaar) ruim drie keer hoger bleek dan gerapporteerd (2,6 ton), hoe rechtvaardigt u tegen deze achtergrond dat de uitstootdoelstellingen in de JLOI en het milieueffectrapport (MER) vrijwel volledig zijn gebaseerd op door Tata Steel zelf aangeleverde, niet-gevalideerde gegevens?

Vraag 13
Bent u (mede in het licht van het vervolgingsbesluit) bereid om, als u toch doorzet met de onverantwoorde maatwerkafspraken, op zijn minst:
1. álle adviezen van de Expertgroep Gezondheid als harde voorwaarde over te nemen en

2. als harde voorwaarde in de maatwerkafspraken op te nemen dat de naleving van alle emissie- en reductiedoelstellingen door een onafhankelijke instantie (zoals het RIVM, ILT of de Omgevingsdienst) wordt gemeten en gemonitord, met per stof een eenduidige referentiesituatie en meetmethode, waarbij alle stoffen die de Expertgroep Gezondheid relevant acht worden meegenomen? Bent u bereid in de eventuele maatwerkafspraken bindende, concrete gezondheidsdoelstellingen (in lijn met adviezen van de Expertgroep) en harde uiterlijke sluitingstermijnen op te nemen voor de meest vervuilende installaties (Kooksgasfabriek 1 en 2, Hoogoven 6 en 7 en alle lijnen van de sinterfabriek), die nota bene het voorwerp vormen van het strafrechtelijk onderzoek? Zo nee, waarom niet en waarom verspilt u niet alleen Nederlands belastinggeld, maar laat u ook weer ruimte voor Tata Steel om twijfel te zaaien en te misleiden?

Vraag 14
Bent u bereid af te zien van een bepaling waarmee de Staat, zoals in eerdere maatwerkafspraken met andere bedrijven, onherroepelijk afstand doet van het recht op ontbinding en op vernietiging wegens dwaling (art. 6:228 en 6:230 BW), nu de vervolging mede berust op de verdenking dat Tata Steel onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt en incidenten niet heeft gemeld? Erkent u dat het prijsgeven van deze rechten jegens een verdachte contractspartij onverantwoord is? Zo nee, waar baseert u zich dan op?

Vraag 15
Hoe garandeert u dat de (financiële) belangen van Tata Steel geen invloed hebben op toekomstige handhavingsbesluiten en aanscherping van beleid (bijvoorbeeld inzake staalslakken, CO_2-heffingen of netwerktarieven)?

Vraag 16
Deelt u de mening dat het vervolgingsbesluit het belang onderstreept van de procedurele waarborgen van artikel 8 EVRM en het Verdrag van Aarhus, en dat omwonenden, die jarenlang zelf handhavingsverzoeken moesten indienen en eigen meetapparatuur moesten plaatsen, recht hebben op volledige inzage in en effectieve inspraak op de eventuele conceptmaatwerkafspraken vóórdat deze worden ondertekend? Bent u bereid de eventuele conceptmaatwerkafspraken ten minste zes weken voor ondertekening te publiceren?

Vraag 17
Bent u bereid de resultaten af te wachten van een volledige gezondheidseffectrapportage (GER) en van een door de Omgevingsdienst en de Commissie m.e.r. toereikend geacht MER dat ziet op álle projecten die onderdeel uitmaken van de maatwerkafspraken, alvorens tot eventuele ondertekening over te gaan, zoals ook de Tweede Kamer op 7 april 2026 met 101 stemmen heeft verzocht? Zo nee, hoe verhoudt zich dat tot die aangenomen motie-Kostic c.s. (Kamerstuk 29 826, nr. 283)?

Vraag 18
Welke gevolgen kan het lopende onderzoek naar de persoonlijke strafrechtelijke aansprakelijkheid van leidinggevenden hebben voor de personen met wie de Staat op dit moment aan tafel zit? Acht u het integer en verantwoord om onherroepelijke afspraken te sluiten met bestuurders die mogelijk zelf verdachte worden, mede (maar niet uitsluitend) in het licht van artikel 15.3 van de JLOI? Zo ja, wat denkt u dat dat met vertrouwen van burgers in u en politiek doet?

Vraag 19
Op welke wijze worden de belangen van de ruim 800 aangevers en overige omwonenden, als slachtoffers van de vermoedelijk gepleegde feiten, betrokken bij de verdere besluitvorming over de eventuele maatwerkafspraken?

Vraag 20
Kunt u een update geven over of Tata Steel, na opdracht van de ILT, staalslakken heeft ingedeeld als gevaarlijk, gezien de deadline om dat te doen al ruim verstreken is?[1]

Vraag 21
Heeft u of uw ministerie voor de beantwoording van deze vragen contact gehad met Tata Steel? Heeft u zich voor (een deel van) uw beantwoording gebaseerd op informatie van Tata Steel? Zo ja, welke informatie van Tata Steel heeft u gebruikt?

Vraag 22
Kunt u deze vragen afzonderlijk en tijdig beantwoorden, in ieder geval voor het volgende debat waar Tata Steel wordt besproken, gelet op de maatschappelijke onrust rond dit dossier?

[1] https://www.ilent.nl/actueel/nieuws/2026/04/22/dwangsom-voor-tata-steel-als-ld-staalslak-niet-als-gevaarlijk-wordt-bestempeld